
Reactie op kwetsbaar ouderschap in de media

Kinderwens niet bespreken is kop in het zand steken

September 2024

Landelijk programma Nu Niet Zwanger®

De afgelopen week verschenen er in verschillende media nieuwsberichten over ‘kwetsbaar ouderschap’. Van strafrechtelijke vervolging van een zwangere verlaafde tot het verhaal van kinderen van ouders met een verstandelijke beperking. Deze casuïstiek blijft vaak verborgen, maar is voor ons niet nieuw. Wij zijn niet verontwaardigd over het bestaan hiervan, wij zijn verontwaardigd dat het onderwerp kinderwens, het moment daarvan en hoe iemand het ouderschap kan voorbereiden of voorkómen, geen structureel onderwerp is binnen de hulpverlening in Nederland. Dat kan anders en begint met een gesprek over kinderwens.

Niet-gemaakte keuze

De keuze om een kind te willen krijgen is áltijd aan het individu zelf. Echter, nog te vaak worden mensen geconfronteerd met een onbedoelde zwangerschap. Als gevolg van een niet-gemaakte keuze, van het feit dat iemand geen keuze heeft kúnnen maken, of zij krijgen bescherming tegen een onbedoelde zwangerschap niet zelfstandig geregeld. Zij blijven in de kou staan als wij niet beginnen met een gesprek over kinderwens.

Kinderwens wordt niet besproken

Mensen in kwetsbare omstandigheden zijn vaak in beeld van hulpverleners.

Maar kinderwensverkenning behoort nog niet tot hun standaard zorgaanbod. Het is geen onderdeel in basisopleidingen om het onderwerp kinderwens bespreekbaar te maken. En dat terwijl onbedoelde zwangerschappen, of zwangerschappen die niet worden overzien, verregaande implicaties hebben voor de directe toekomst van alle betrokkenen.

Seks leidt tot zwangerschappen

Het bespreekbaar maken van kinderwens binnen de hulpverlening is op dit moment vrijblijvend. Het staat niet in de richtlijnen van zorgprofessionals, het is

een optie. Een ‘leuk als je er zin in hebt’, ‘een idee’ als je denkt dat iemand hier ‘misschien interesse’ in heeft. Terwijl: vrijwel iedereen heeft seks en onbeschermde seks leidt tot zwangerschappen. Hulpverleners lijken hier nog onvoldoende van doordrongen te zijn.

Recht om te kiezen

Amnesty International stelt: “Iedereen moet vrij zijn om diens eigen seksuele en reproductieve leven te beleven en te controleren.” Dat houdt in dat iedereen in de vruchtbare leeftijd het recht heeft om in vrijheid en verantwoordelijkheid zelf te kiezen of iemand überhaupt kinderen wil, het aantal kinderen en het moment waarop. Zonder dat hierbij sprake is van drang, dwang, discriminatie of geweld. Het zelfbeschikkingsrecht en de keuzevrijheid van eenieder staat hierbij voorop. Tegelijkertijd heeft iedereen recht op toegang tot informatie, educatie en middelen, om bewuste en geïnformeerde keuzes te kunnen maken over de eigen reproductieve gezondheid en daarnaar te kunnen handelen. Daarin schieten we echter tekort.

Inrichting van reproductieve gezondheid

Het gaat er niet om in te zoomen op specifieke casuïstiek van kwetsbaar ouderschap, het gaat erom dat deze casuïstiek niet op zichzelf staat. Als maatschappij hebben we de *taak*, de *opdracht* en de *káns* om iedereen in staat te stellen de eigen reproductieve gezondheid vorm te geven. Dat kan alleen wanneer we met elkaar zorgdragen dat iedereen de eigen kindereens kan *verkennen*; daar een *bewuste en geïnformeerde keuze* over kan maken en de eigen situatie eventueel met hulp kan *analyseren* en *optimaliseren*. Zodat de kans het gewenste resultaat te bereiken (een zwangerschap of adequate bescherming tégen een zwangerschap) zo groot mogelijk is.

Wanneer we deze route niet voor iedereen toegankelijk maken, accepteren we als maatschappij vermijdbare onbedoelde zwangerschappen en het leed dat daaruit voort kan komen. Het begint met een gesprek over kindereens. Als we die niet bespreken blijven we onze kop in het zand steken.